

OFFICIEEL GEDEELTE.

(Besluit van Zijne Excellentie den Kommissaris
Generaal, van den 11den Maart 1828 no. 13.)

IN NAAM DES KONINGS.

De Kommissaris Generaal over Nederlandsch Indie,

Heeft goedgevonden en verstaan:

A. Met betrekking tot de organisatie en inrigting der militaire administratie.

1°. Te bepalen, dat voortaan het korps officieren der militaire administratie zal bestaan uit:

Een inspecteur en chef der militaire administratie en chef der 4de afdeeling van het militair departement, met rang van luitenant-kolonel, of kolonel; zullende hij tot laatstgenoemden rang kunnen worden voorgedragen, zoodra hij twee jaren in eerstgemelden rang zal hebben gediend.

Drie onder-inspecteurs voor de drie groote militaire afdeelingen, met rang van majoor.

Zes adjunct-inspecteurs der 1ste klasse, met rang van kapitein.

Zes adjunct-inspecteurs der 2de klasse, met rang van 1sten luitenant.

wordende nogtans het militair departement geautoriseerd, om, gedurende den bestaanden oorlog, nog een adjunct-inspecteur van de 1ste klasse voor de 1ste groote militaire afdeeling boven het hiervoren vastgestelde getal aan te houden, onder bepaling, dat deszelfs tractement en fouragie gelden op de speciale begroeting zullen worden gebragt.

Een boekhouder van het militair departement, aan wien de rang van 2den luitenant wordt toegekend, met vergunning om het uniform der militaire administratie, met de aan dien rang verbonden teekenen, te mogen dragen.

Naar aanleiding van het vorenstaande, de verdeling der officieren, mitgaders het kostende aan tractementen en klerkenloon te bepalen als volgt:

Een inspecteur en chef der militaire administratie, en chef dezer afdeeling, met rang van luitenant-kolonel of kolonel.

1. Adjunct-inspecteur der 1ste klasse.

1. Adjunct-inspecteur der 2de klasse.

1. Boekhouder van het militair departement.

1ste groote militaire afdeeling.

1. Onder-inspecteur der 2de klasse, met rang van majoor.

1. Adjunct-inspecteur der 2de klasse.

2de Groote militaire afdeeling.

1. Onder-inspecteur der 1ste klasse, met rang van majoor.

1. Adjunct-inspecteur der 1ste klasse.

1. Adjunct-inspecteur der 2de klasse.

3de Groote militaire afdeeling.

1. Onder-inspecteur der 2de klasse, met rang van majoor.

1. Adjunct-inspecteur der 2de klasse.

1. Adjunct-inspecteur der 1ste klasse.

1. Adjunct-inspecteur der 2de klasse.

1. Adjunct-inspecteur der 2de klasse.

1. Adjunct-inspecteur der 2de klasse.

1. Adjunct-inspecteur der 2de klasse.

1. Adjunct-inspecteur der 2de klasse.

1. Adjunct-inspecteur der 2de klasse.

1. Adjunct-inspecteur der 2de klasse.

1. Adjunct-inspecteur der 2de klasse.

1. Adjunct-inspecteur der 2de klasse.

1. Adjunct-inspecteur der 2de klasse.

1. Adjunct-inspecteur der 2de klasse.

1. Adjunct-inspecteur der 2de klasse.

1. Adjunct-inspecteur der 2de klasse.

1. Adjunct-inspecteur der 2de klasse.

1. Adjunct-inspecteur der 2de klasse.

1. Adjunct-inspecteur der 2de klasse.

1. Adjunct-inspecteur der 2de klasse.

1. Adjunct-inspecteur der 2de klasse.

1. Adjunct-inspecteur der 2de klasse.

1. Adjunct-inspecteur der 2de klasse.

1. Adjunct-inspecteur der 2de klasse.

1. Adjunct-inspecteur der 2de klasse.

1. Adjunct-inspecteur der 2de klasse.

1. Adjunct-inspecteur der 2de klasse.

1. Adjunct-inspecteur der 2de klasse.

1. Adjunct-inspecteur der 2de klasse.

1. Adjunct-inspecteur der 2de klasse.

1. Adjunct-inspecteur der 2de klasse.

1. Adjunct-inspecteur der 2de klasse.

1. Adjunct-inspecteur der 2de klasse.

nu bestaan, en voor het korps Inspecteurs in Nederland zijn gearresteerd, bij het besluit van Zijne Koninklijke Hoogheid den Souvereinen Vorst, in dato 9 januari 1815.

B. Met betrekking tot den plaatselijken staf:

1°. Te bepalen, dat de posten van plaatselijke adjutanten te Makassar en Amboina moeten worden waargenomen door de adjutanten der 2de en 3de bataillons der 20ste afdeeling nationale infanterie.

C. Met betrekking tot de magazijnen:

1°. Te bepalen, dat de post van barakken-meester te Weltevrede, en de helft der koelies zullen worden ingetrokken, zoodra de invoering der nieuwe legersteden zal hebben plaats gehad, zullende als dan de overige helft der koelies ter beschikking worden gesteld van den magazijn-meester van het militaire kleedings magazijn te Weltevrede, die als dan met de function van barakken-meester zal zijn belast.

2°. Te bepalen, dat zoodra de levering van vivres onmiddelijk aan de troepen te Weltevrede, zonder eenige nadere tusschenkomst, door de leveranciers zal kunnen geschieden, het magazijn van vivres aldaar zal worden ingetrokken, en de betrekking van magazijn-meester, met deszelfs klerk en koelies zal worden gesupprimeerd.

3°. Te bepalen, dat de post van militaire magazijn-meester, met de daaraan verbonden koelies, zal worden ingetrokken, en tot voorziening van dat gedeelte toegestaan eene som van f 15 'smaands, zijnde het bedrag der onkosten voor de militaire magazijnen op de buitenposten vastgesteld.

F. Aan het militair departement bij deze de zorg opgedragen, om op de meest geschikte wijze, eene herziening te laten doen van alle posten, die door de schulters te Batavia worden bezet, van de zoodanige, die werkelijk bezet moeten blijven, en van die genen, die onnodig bezet worden, met last om deze laatsten dadelijk te doen intrekken, en om wijders een stipt toevoorzigt te doen houden dat geene, dan de meest noodige posten, worden bezet.

G. Met betrekking tot de kleding, te bepalen, dat de kledingposten bij de Ambonische, Menadoische en Gorontalo'sche compagnie, bij de 1ste divisie en de compagnie pionniers en het algemeen werfdepot worden ingetrokken.

H. Met betrekking tot de werving en desertie ongelden:

Te bepalen, dat de opvatloonen voor gedeserteerde of vermiste manschappen, na terugkomst der schuldigen, voortaan weder van derzelver soldaten zullen worden afgehouden, en in den tijd van drie maanden weder aangezuiverd.

K. Met betrekking te de kleeding:

1°. Enz.

2°. Te bepalen, dat voortaan de verstrekking eener geheel nieuwe uitrusting slechts zal worden te goed gedaan aan manschappen, die zich voor 8 jaren reëngageren; zullende aan de genen, die zich voor minderen tijd verbinden, een gedeelte der uitrusting, naar evenredigheid van den tijd van het nieuw verband, worden gegeven.

En zal afschrift enz.

TJIFANNAS, 11 maart 1828.

Ld. Burggraaf DU BUS DE GISIGNIES.

EXTRACTEN uit het Register der Handelingen van de Reunioenen van den Buitengewoon Gouverneur Generaal in Raad.

BATAVIA, den 29sten februari 1828. (No. 12)

Krachtens de autorisatie, door den Kommissaris Generaal verleend, bij missive d. d. 26 februari j. l. no. 215, is goedgevonden en verstaan, de thans geheven wordende regten op de van Palembang uitgevoerd wordende kappas en rotting, met de helft te verhoogen, en mitsdien te bepalen, dat voortaan van eerstgenoemd product zal worden betaald een uitgaand regt van f 1 per pikol, en van laatstgenoemd artikel 25 cents per pikol; beide bij uitvoer met Nederlandsche schepen, of Inlandsche vaartuigen, aan deze schepen gelijk gesteld, alles behoudens de bepaling vervat in het slot van artikel 10 der publikatie van den 9den juli 1822 (staatsblad no. 30) betrekkelijk den uitvoer van producten naar vreemde havens. Extract, enz.

Accordeert met voorschreven Register.

De Algemeene Secretaris.

vd. Raad van Indië.

BOUSQUET.

BATAVIA, den 29sten februari 1828. (No. 15)
Kraachtens de autorisatie, door den Kommissaris Generaal verleend, bij missive d. d. 26 februari jl., no. 22;
Is goedgevonden en verstaan, met alteratie in zoo verre van de resolutie van 11 juli 1826 no. 15, te bepalen, dat voortaan de Dajaksche en Doesoemache rotting, even als die van de eerste soort, aan een uitgaand regt van f 2.50 de 100 bossen onderworpen zal zijn.

Extract, enz.

Accordeert met voorschreven Register.
De Algemeene Secretaris,
wd. Raad van Indië.
BOUSQUET.

Door Zijne Excellentie den Kommissaris Generaal zijn de volgende dispositien genomen.

CIVIEL DEPARTEMENT.

BERICHT:

Tot resident van Djapara en Ngala, W. de Vos, thans waarnemend resident aldaar.

Rapport van Zijne Excellentie den Luitenant Gouverneur Generaal aan Zijne Excellentie den Kommissaris Generaal.

SOERAKARTA, den 8sten maart 1828.

Als een vervolg op hetgeen ik bij mijn laatste rapport van den 6den dezer, no. 439, ten aanzien van den staat der zaken om de oost, de eer heb gehad aan Uwe Excellentie medetedeelen, is het mij thans aangenaam Haar alverder ter kennis te mogen brengen de belangrijke ontmoeting, welke de pradjoeits van Rembang en Radjakwessie, aangevoerd door den regent van Radjakwessie, nabij de dessa Katjangang met de magt van den muilteling Sosro di Logo hebben gehad, en welke ontmoeting aldaar als eene volkomene nederlaag van dat hoofd der muiltelingen wordt beschouwd.

Van Rembang heeft Uwe Excellentie zekerlijk reeds onmiddellijk het rapport dienaangaande, door den heer assistent resident Praetorius, d. d. 4 dezer, aan den resident ingediend, ontvangen; het zal derhalve niet noodig wezen hierover verder uitteweiden, en ik neem de vrijheid mij aan hetzelfde te mogen gadragen.

De luitenant kolonel Roest heeft met overleg van den heer Praetorius de doelmatigste dispositien genomen, om den slavenhandel, zoo veel mogelijk te beletten en om van de bestaande onstandigheden, zoo veel als mogelijk, gebruik te maken en nut te trekken, om het hoofd der muiltelingen Sosro di Logo in onderwerping te doen komen. Ik had bij mijn vorig rapport Uwer Excellentie reeds medegedeeld, hoe moeilijk het voor onze troepen zoude zijn, de muiltelingen in derzelver bijna ontoegankelijke schuilhoeken te volgen, en heb daarom aanbevolen, dat men de barissans, door onze troepen zooveel mogelijk ondersteund, deze expeditien bij voorkeur zoude opdragen, en de regent van Radjakwessie, die zich alsnu zoo hoogst verdienstelijk van het hem opgedragene mouvement gekwetent heeft, zal door den assistent resident Praetorius, die Uwer Excellenties aandacht bij deze zijne verrigting gewis gunstiglijk tot zich getrokken zal hebben, zekerlijk zoodanige nadere leiding hebben bekomen, als in de omstandigheden dienstig bevonden zal zijn geworden. Hoezeer de vermeldde expeditie geheel door Inlandsche hulp-troepen verrigt is geworden, zoo wordt door den luitenant kolonel Roest de kapitein De Lassie niettemin met lof genoemd, als hebbende met zijne ondergeschikte colonne de hem opgedragene bewegingen geheel overeenkomstig zijne bevelen en in overeenstemming met den heer assistent resident Praetorius ten uitvoer gebragt.

De heer Kalmus, die aan den regent van Radjakwessie is toegevoegd, de zoon van den Pateh van Rembang, alsmede de radeens Djojo Sentono en Notto Prawiro, worden insgelijks door den heer Praetorius geprezen.

De luitenant generaal kommanderende het leger te velde heeft mij bij schrijven van den 6den dezer gerapporteerd, dat Z. Hoog Ed. gestr. van den majoor Bauer, kommanderende de 4de mobiele colonne, het voorloopig bericht had ontvangen, dat hij majoor nabij de dessa's Klapa Stempoe en Pisangang met de muiltelingen staags is geweest, hun een twintigtal dooden had toegebracht en eenige wapenen en hoornvee buit gemaakt, en dat wij bij dat gevecht 2 zware en 5 ligt gewonde militairen gehad hebben. Ik zal de eer hebben Uwer Excellentie de bijzonderheden van hetzelfde nader te rapporteren. Volens des generaals verdere berichten zouden de muiltelingen zich te Bligo gedeeltelijk verzameld hebben, met voornemen, om in het Kudoesche eene beweging te ondernemen. De noodige maatregelen zijn intusschen door ZHE Gestr. genomen, om die voornemens zoo veel mogelijk in ons voordeel te doen verijdelen. De majoor Michiels heeft een mouvement naar Kaliwatoe volbragt en heeft op dien togt weinig muiltelingen ontmoet.

Ik heb de eer Uwe Excellentie eindelijk nog te rapporteren, dat de luitenant kolonel Sollewijn met zijne onderhebbende colonne, gecombineerd met des Sultans troepen, onder bevelen van den luitenant kolonel Wiro Negoro, eene expeditie heeft ten uitvoer gebragt naar de kanten van Soember, Peter en Kardangang, ten welken einde de kapitein Kruseman met een gedeelte der magt naar Tegalsarie en Peter werd gedirigeerd en die beweging volbragt heeft, zonder eenige noemenswaardige ontmoeting te hebben gehad en alleen den vijand eenigzins heeft aangetroffen bij eerstgenoemde dessa. Bij den terugmarsch onzer troepen volgden nog eenige muiltelingen de barissans van den tommongong Notto Widjoja, dan door eene verscholen positie, welke de luitenant de Bruin inmiddels met de scherpschutters had aangenomen, heeft men den vijand bij die gelegenheid nog eenig verlies kunnen toebrengen.

De Luitenant Gouverneur Generaal,
(Was get.) DE KOCK.

IN-OFFICIEEL GEDEELTE.

BATAVIA, den 14den maart 1828.

Tijdingen van Ceram van den 8sten jl., geven ons berigt dat de tommongong Mochamad weder eenige pogingen aanwendt om de rust van het Bantamsche te verstoren. De waakzaamheid der politie, en de ijver van den kapitein de Quaat, doen ons nogtans de hoop koesteren, dat Mochamad in zijn opzet niet zal slagen, maar spoedig van zijne middelen zal beroofd zijn.

Het geen ons in dit gevoelen bevestigt, is dat kapitein de Quaat, op eene doelmatige wijze, met zekeren Abdulla, een der voornaamste aanhangers van den tommongong Mochamad, in onderhandeling is getreden, en door middel van dezen (die zich geheel aan het Gouvernement onderworpen heeft) den genoemden pangerang Radja Kanoman in handen heeft gekregen. Deze Radja Kanoman, schoon nog zeer jong, was door Mochamad en zijnen aanhang bestemd om eene zekere rol te spelen. Zijne vermogens en aanleg, en de invloed die hij reeds op de zijnen had, schijnen hem daartoe zeer geschikt te maken, en het is dus belangrijk, dat die jongeling in onze handen is gevallen. Het is Abdulla geluk zich van hem meester te maken in de bosschen, niet verre van Menas gelegen, waar hij zich met een tiental volgelingen en eenen schone hadje Tassam ophield; Abdulla met kracht verdedigden, moesten zij het eindelijk opgeven; hadje Tassam is bij die gelegenheid gewond. Den 8sten jl., is pangerang Radja Kanoman door Abdulla en zijne makkers naar Ceram gevoerd. Toem deze voor den resident verscheen had hij in zijne kleeding niets bijzonders, dan alleen het hoofddeksel, dat gelijk was aan dat, wat door de vorige Sultans van Bantam gedragen werd.

De zorg van den resident en de ijver van den kapitein de Quaat, die reeds hunne eerste poging doorzulk een gelukkig gevolg gekroond zien, doen ons hopen dat Mochamad, beroofd van zijnen sterksten steun, weinig of geen kwaad zal kunnen uitrichten.

Wij zijn in de gelegenheid gesteld mededeeling te doen van de volgende ordonnantie van het Keizerlijk Koninklijk Bestuur der strandgewesten, (litoraal staten), betreffende het verbod van den slavenhandel en de mishandeling van dezelve.

Het heeft Zijne Majesteit behaagd, bij allerhoogste resolutie van den 25sten juni jl., tegen den slavenhandel en de mishandeling der slaven, de volgende bepalingen daartestellen.

Ten einde den slavenhandel, voor zoo ver dezelve in het bijzonder door Keizerlijke Koninklijke onderdanen, en met Oostenrijksche bodems zoude gedreven worden, krachtadig te stuiten en de slaven zelve voor mishandelingen te beveiligen, heeft het Zijne Keizerlijke Koninklijke Majesteit behaagd, in overeenstemming met de reeds vigerende Oostenrijksche wet en bepaaldelijk met art. 9 van het Burgerlijk wetboek; — waarbij vastgesteld is, dat ieder mensch, tengevolge van aangeborene, en voor het vernuft gewaarborgde regten als een persoon te beschouwen is, en dus de slavernij en de daarop betrekkelijke uitoefening van magt in de Keizerlijk Koninklijke landen, niet anders voorkomen kan dan onder de bepaling van art. 78 § 1 der strafwetten, overeenkomstig dewelke ieder hindernis aan het gebruik der persoonlijke vrijheid toegebracht onder de misdaden van publiek geweld te rangschikken is, bij besluit van den 25sten juni 1826, het volgende nader te bepalen en te bevelen.

Art. I. Ieder slaaf wordt vrij zoodra zich dezelve op het Keizerlijk Koninklijk grondgebied, of aan boord van een Oostenrijksch schip bevindt. In gelijker voege verkrijgt een slaaf in vreemde landen zijne vrijheid van het tijdstip af, dat dezelve als slaaf aan eenen Keizerlijk Koninklijken Oostenrijkschen onderdaan overgegeven wordt, waarin de titel voor die overgave ook bestaan moogt.

Art. II. Elk Oostenrijksch onderdaan die eenen slaaf het gebruik van deszelfs vrijheid belet of denzelven in het Vaderland of buiten lands als slaaf van de hand zet, en elk scheepsgesagvoerder, die het vervoeren van een of meerder slaven overneemt, of eenen slaaf die zich aan boord van een Oostenrijksch schip bevindt, in het gebruik der daardoor verkregen

vrijheid hindert, of door anderen doet beletten, zal overeenkomstig de artikelen 78 en 79 § I van het strafregt met zware gevangenis van 1 tot 5 jaren gestraft worden, zullende de kapitein van eenen Vaderlandschen bodem of een ander Keizerlijk Koninklijk Oostenrijksch onderdaan, die zich aan eenen gestadigen slavenhandel schuldig maakt met zware gevangenis voor den tijd van 10 jaren, en onder bijzonder verzwarende omstandigheden tot 20 jaren toe gestraft worden.

Art. III. Mits ingevolge van art. 4 § I van het strafregt de misdaad uit de boosheid van den dader voortspruitende is en geenszins uit de hoedanigheid van den genen, die door de misdaad getroffen wordt, zoo ondergaat ieder Keizerlijk Koninklijk onderdaan, dewelke op eene andere, door de Oostenrijksche strafwetten, als eene misdaad omschrevene wijze, op de persoonlijke vrijheid van eenen slaaf inbreuk doet, de straffen die bij § I van het strafregt op handelingen van zulken aard gesteld zijn.

Art. IV. Mishandelingen van geringeren aard, door eenen Oostenrijkschen onderdaan eenen slaaf aangedaan, zullen met referte aan art. 173 § II van het strafregt, eene geldboete van 5 tot 100 fl. ten gevolge hebben of met gevangenis van 3 dagen tot eene maand gestraft worden, kunnende die straf bij herhaling der mishandeling, of indien uit derzelve aard eene bijzondere boosheid te erkennen is, met vasten en strenge gevangenis gepaard gaan.

Art. V. De tegenwoordige bepalingen zijn ook ten aanzien van zulke krijgsgevangenen van toepassing, dewelke van een der oorlogsvoerende partijen, in wier magt dezelve gevallen zijn, gelijk slaven behandeld worden.

Art. VI. Vreemdelingen zich binnende de grenzen der Oostenrijksche staten of aan boord van een Oostenrijksch schip, jegens slaven aan de misdaad van publiek geweld of aan een ander misdrijf schuldig makende blijven, ten gevolge der in artikel 31 § I van het Oostenrijksch strafregt nitgedrukte algemeene bepalingen aan dezelve straffen onderworpen die op Oostenrijksche onderdanen toepassing vinden. Maar daartegen zijn vreemdelingen die zich aan de bedoelde misdaden in het buitenland schuldig gemaakt hebben en vervolgens in de Keizerlijke Koninklijke Staten aangetroffen worden, naar aanleiding van artikel 33 en 34 § I van het strafregt in verzeerde bewaring te nemen, en aan het Bestuur van den lande waar de misdaad plaats gevonden heeft, ter overname aantebieden, wordt die overname geweigerd zoo is tegen zoodanigen vreemdeling, volgens de bepalingen van het Keizerlijk Koninklijk strafregt te procederen en telkens in het vonnis tegen denzelfden het banissement uit de Keizerlijke Koninklijke landen na ondergane straf uittespreken.

Maar alleen dan, wanneer de wetten van de plaats, waar de misdaad begaan is, eene lichtere straf op dezelve gesteld hebben als het Oostenrijksche strafregt daarstelt, zal zich de bepaling der straf naar de minder strenge wetten regelen en daarbij bepalen.

Triest, den 25sten augustus 1826.

ALFONS GRAAF VON PORCIA, *lands Gouverneur.*

KAJETAAN, BARON VAN BUFFA, *Sec. van het gouvernement als referent.*

DE LA SOCIÉTÉ DE COMMERCE DES PAYS-BAS ET DE NOS COLONIES.

La création de la société de commerce nous a toujours paru une vaste conception qui embrassait mille objets divers de la plus haute importance; lesquels se rattachent plus ou moins directement aux progrès du commerce, des fabriques, et de l'agriculture en général.

La politique même peut n'avoir pas été étrangère à cette création, dans l'intérêt de nos relations avec les autres peuples, particulièrement avec nos voisins du continent: en effet il était assez naturel de présumer qu'elle n'eut pas été indifférente dans l'esprit de ceux-ci, cette opinion des moyens d'une compagnie colossale, qui peut chercher sur des plages lointaines l'écoulement des produits, que voudraient repousser de consommateurs rivaux, et qui peut nous procurer des échanges avantageux avec des nations plus amies de notre industrie.

Mais, entr'autres bienfaits, il en est, ce nous semble, un d'un ordre moral et bien précieux pour notre population en général, encore même que tous ses résultats ne fussent pas très sensibles de suite; c'est l'ouverture d'une belle, utile et honorable carrière pour la jeunesse.

L'observateur philosophe est frappé de cette exubérance, dans notre génération adolescente, de sujets qui, sans perspective d'état, menacent la société d'une inaction plus ou moins nuisible: déjà le barreau est surchargé d'une multitude d'avocats sans causes; les médecins abondent; les séminaires vont être pleins et nos universités renferment des essaims d'élèves dont le placement deviendra de jour en jour plus difficile. L'agriculture ne peut occuper qu'un bien petit nombre d'individus d'une certaine éducation, le reste se compose de prolétaires: l'état militaire peut être considéré comme étant au complet pour les circonstances présentes, et les comptoirs du commerce intérieur sont assiégés de jeunes gens qui vainement sollicitent du travail.

Cependant notre population va croissante et le mal, supportable encore pendant quelques années, peut-être, doit, dans un terme donné, devenir nécessairement grave et dangereux.

Jadis, les provinces du midi présentaient des espèces de canaux d'absorption dans les nombreux établissements ecclésiastiques de toutes classes, couvents, abbayes, chapitres, etc., etc.; dans le nord, le commerce extérieur ajoutait suffisamment aux moyens d'occupations intérieures: or cet état respectif de choses n'existe plus.

Mais heureusement, et grâces soient rendues à la sollicitude paternelle de notre auguste Monarque, le remède au mal se trouve sous la main.

Propriétaires des plus riches colonies de l'univers, nous avons en nous mêmes, tout ce qu'il faut pour les exploiter au profit de la mère-patrie dans ses intérêts bien entendus avec ceux des colons, et la nouvelle compagnie des Indes doit être l'heureux véhicule des avantages réciproques.

Nos âmes d'étain, d'or, de diamants, appellent des naturalistes, des ingénieurs, des mécaniciens, des ouvriers de toute espèce; ces belles exploitations, celles d'autres articles plus ou moins précieux; la culture de vingt denrées diverses, croissant facilement par la fécondité du sol, offrent la plus riche perspective au travail, à l'industrie; et pourquoi n'y pas essayer la culture de l'indigo, du thé, celle de la vigne?

Tout cela existe réellement, mais tout cela doit être connu, il faut inspirer le goût des voyages de long cours à une jeunesse ardente et aventureuse, il faut même, pour ainsi dire, régulariser l'action des bienfaits que promet l'établissement de la société de commerce sous le rapport de l'emploi des sujets.

La première pensée, une pensée bien naturelle, c'est de former dans les bureaux de la direction une pépinière de jeunes gens destinés à remplir un jour des postes de tous degrés sur les vaisseaux de la compagnie, dans les divers comptoirs des Indes orientales et occidentales, de l'Afrique et du Levant: Elevés sous les yeux de la direction, familiarisés avec l'usage de plusieurs langues vivantes, avec la tenue des livres et l'ordre des bureaux, ces élèves présenteraient des garanties morales de bonne gestion, et cela n'est pas indifférent pour des pays où l'on éprouve bientôt plus qu'ailleurs la soif de l'or et du pouvoir.

Loin de nous l'idée de provoquer des dépenses extraordinaires par un plus grand nombre d'employés que la direction n'en aurait réellement besoin! Non; mais il nous semble que tout pourrait être facilement concilié en admettant dans les bureaux un certain nombre de surnuméraires qui, astreints d'ailleurs à travailler, comme les commis salariés, ne recevraient pas d'indemnités déterminées; la direction aurait ainsi continuellement des sujets d'élite à sa disposition.

Une seconde pensée en rapport avec les intérêts de la compagnie, mais dont l'exécution nous paraît appartenir plutôt au gouvernement lui-même, parce qu'elle s'appliquerait à la généralité des intérêts coloniaux, ce serait l'établissement d'une école spéciale dans laquelle on recevrait des jeunes gens qui auraient déjà fait des études préliminaires dans quelques unes des sciences les plus propres à être utilisées, les mathématiques, la physique expérimentale, les langues étrangères et notamment les langues orientales; l'étude des procédés mécaniques pour l'exploitation des mines de diamant, d'or, d'argent, d'étain, etc., etc., la tenue des livres et le change; enfin les exercices du corps indispensables dans un jeune homme qui se destine aux voyages. Le gouvernement et la compagnie trouveraient là à se pourvoir, et les élèves auraient d'ailleurs la préférence pour entrer ensuite dans les bureaux de la direction et dans d'autres emplois de la compagnie.

Quelqu'avantageux que nous paraisse pour le gouvernement un établissement de cette nature nous croyons qu'il ne devrait pas seul en supporter les frais; les élèves pourraient y contribuer par des rétributions soit en tout, soit en partie, suivant leur mérite et leur fortune, au surplus ce n'est pas ici le lieu de développer des dispositions de détails, il serait tems d'y revenir, si le fond du projet était goûté en confiant ce travail à des hommes qui réuniraient l'expérience à la science.

Peut-être me fais-je illusion, mais je crois voir des résultats immenses pour notre beau Royaume.

Dès l'instant que la sagesse des mesures d'exécution aura présenté un espoir fondé de réussite, les regards se porteront vers les grandes Indes pour y chercher des points d'établissement fixe, c'est alors véritablement que commencera un système de colonisation en harmonie avec tous nos intérêts.

Des relations plus fréquentes et plus intimes avec les indigènes, relations habilement dirigées et encouragées par des concessions de terrains et des avantages particuliers, feront naître chez eux le goût de nos institutions, de nos usages, et de nos produits; en travaillant à les civiliser nous leur créerons des besoins dont notre industrie fera son profit; tel est le système des Anglais. A la longue des mélanges s'opéreront, et l'on en sent les conséquences heureuses.

Qu'il me soit permis de dire ici tout ce que je pense, c'est alors que nous aurons pris possession réelle des grandes Indes; elles nous présenteront autre chose que de simples échelles précaires, nous nous y trouverons à demeure, nous nous y serons implantés.

La nouvelle compagnie des Indes ne pourrait elle pas contribuer directement ou indirectement au succès de ces dispositions en prenant sa part de profit.

Cette société nous semble appelée à faire de grandes choses, elle doit s'élever au-dessus des petites opérations mercantiles, elle doit planer dans une atmosphère supérieure.

Enfin et marquant ici une idée d'ordre civil avec des intérêts commerciaux prochains ou éloignés, j'oserai demander quel obstacle il y aurait à établir sur un point quelconque du vaste Archipel, une colonie de genre de Botany Bay; mais avec les modifications voulues par notre propre régime? inutile de s'appesantir sur l'utilité de la mesure pour l'intérieur de nos provinces, l'on y est affligé du triste spectacle des délits et des crimes commis par des relaps! . . . la réalisation de ce projet, auquel certes d'autres que moi ont pensé déjà, entre dans les moyens de colonisation, et la nouvelle compagnie peut n'y être pas étrangère sous plus d'un rapport.

Telles sont mes opinions jetées un peu au hasard, peut-être; ai-je parlé mal de choses que je ne connais pas assez bien; j'espère être trouvé excusable en faveur du motif patriotique qui me dirige.

(Signé) LE COCQ.

BATAVIA, den 2den maart 1828.

Mijnheer de Redacteur!

Onlangs lazen wij met genoegen in de Javaasche Courant, eene opmerkenswaardige *Anecdote* uit de levensbijzonderheden van den beroemden Luitenant Admiraal Jan Hendrik van Kinsbergen. Dit herinnerde mij een vroeger op dien Vaderlandschen Zeeheld vervaardigd *Grafschrift*, hetwelk ik in mijnne *Portefeuille*, bij andere gedichten, nog voorhanden had; ik neem, de vrijheid hetzelfde UEd. hiernaevens aantebieden, niet twijfelende of UEds. Vaderlandslievende gevoelens, zullen het, deswaardig

Zie verder het Bijvoegsel.

ZATURDAG, den 15den Maart 1828.

Van eene hoeveelheid roode amfoen, op den 14den juni jl., bij de huishoudster van zekeren *Lauw Tahoe*, te Matesch onder Soerakarta aangehouden, ter zwaarte van even duiten, hebbende de waarde van een gulden en even-en-twintig cents.

Van eene hoeveelheid amfoen, op den 7den juli jl., bij een chinees *Liem Tjoetjong*, nabij Bojolalie aangehouden, ter zwaarte van drie-en-dertig spaansche matten en zeven duiten, hebbende de waarde van zeven en vijftig guldens en drie-en-vijftig cents.

Van eene hoeveelheid van vijftien bollen, of twee en dertig katjes Bengaalsche amfoen, tusschen den 9den en 10den april jl., in eenen kuil nabij de rivier Kulic-pong te Tagal gevonden, ter waarde van acht honderd twee-en-dertig guldens.

Van eene hoeveelheid amfoen, op den 27sten februari jl., bij den Dalm van den Prins *Pakoe Alam* te Djocjarta aangehouden, en gevonden bij den Javaan *Trajam*, doch die zich door de vlugt heeft gered, ter zwaarte van vijftien spaansche matten en zes duiten, hebbende de waarde van dertig guldens en vier-en-vijftig cents.

Van eene hoeveelheid amfoen, op den 9den januari jl., bij den chinees *Saotjong*, te Soerakarta aangehouden, ter zwaarte van negentien spaansche matten, hebbende de waarde van dertig guldens en negen-en-negentig cents.

Van eene hoeveelheid amfoen, op den 8sten februari jl., bij de vrouw van *Tan Ping*, te Banaran onder Taman aangehouden, ter zwaarte van eene spaansche mat en twee duiten, hebbende de waarde van een gulden.

Van eene hoeveelheid amfoen, bij den chinees *Sie Kio*, gevonden en aangehouden, ter zwaarte van twee spaansche matten en twee duiten, hebbende de waarde van drie gulden en drie-en-zestig cents.

Van eene hoeveelheid roode amfoen en amfoen met, bij den chinees *Sie Giak Tjien* gevonden en aangehouden, hebbende de waarde van een gulden.

Zoo is het, dat ik ondergeteekende, tweede deurwaarder en gevezen exploitateur bij den raad van justitie voornoemd, bij deze voor de derde maal dagvaard allen en een iegelijk, welke eenig regt, actie of pretentie verweenen te hebben op gemelde onderscheidene proeven, voorts uit de overige van de heer *Sie Kio* gevonden amfoen, om op *maandag den 17den maart 1828* omgans te half acht ure precies, in persoon dan wel bij gemachtigden ter openbare rol van gemelden raad te compareren, ten einde het tweede defect te purgeren en als nog te hooren refereren aan den ingedienden eisch en stukken, alsmede te zien dienen van intendit, sub poene tegen de nalatigen of non-comparanten, dat zij zullen worden verklaard van hun regt en pretentie te zijn verstoken, en hun deswege zal worden opgelegd een eeuwig stilzwigen.

Alsdan gedaan, gepubliceerd en geafficheerd, van de prijze van het raadhuis te Samarang, den 7den maart 1828.

De tweede deurw. en gevezen expl. voorn. SCHWARTZE.

VENDU-DEPARTEMENT.

Op maandag den 17den maart 1828.

Voor het negotiehuys van van *Harpen*, in de huyzen Nieuwpoortstraat, van papier, ijzerwerk, spiegels, schilderijen, traan, lampen, lampglazen, gebloemde zijde, speelkaarten, enz.

Op donderdag den 18den maart 1828.

Voor het huys van den heer *L. Miero*, op Molenvliet, voor rekening des boedels van wijlen *J. F. Leps*, van eene groote partij kleederen en lijwaden, benevens eenige boekwerken van de beste roman-schrijvers.

En precies te 11 ure.

No. 1. Zeker restant stuk tuin- en grasland, genaamd Gramat, gelegen zuidoostwaarts buiten deze stad in het oosterveld het 20ste deel van het blok L, sub no. 154.

2. Zeker ledig stukje land, zijnde een gedeelte uit eene meerdere partij van het land Struiswijk, gelegen zuidoostwaarts buiten deze stad in het oosterveld het 20ste deel van het blok L, sub no. 148 litt. A.

3. Zeker ledig stukje land, zijnde een gedeelte uit eene meerdere partij van het land Struiswijk, gelegen zuidoostwaarts buiten deze stad in het oosterveld het 20ste deel van het blok L, sub no. 149 litt. G.

4. Zeker stukje land, zijnde een gedeelte uit eene meerdere partij van het land Struiswijk, gelegen zuidoostwaarts buiten deze stad in het oosterveld het 20ste deel van het blok L, sub no. 149 litt. H.

5. Zeker stuk tuinland, genaamd kampong Tagalan, gelegen omtrent 2 uren gaans zuidwaarts buiten deze stad aan de oostzijde van de Groote Rivier, in het oosterveld het 20ste deel van het blok L, sub no. 147, 197, 198, 200 en 201, bij de verponding doorl. onder no.

6. Zeker stuk tuinland, zijnde een gedeelte uit eene meerdere partij, bebouwd met een steenen huis en bijgebouwen, bestaande in combuis, dispens, slavenvertrekken, enz., alle van steenen met pannen gedekt, staande en gelegen zuidoostwaarts buiten de stad op Struiswijk, in het oosterveld het 20ste deel van het blok L, sub no. 148 litt. E, bij de verponding doorlopende onder no.

Op woensdag den 19den maart 1828.

In een tuin op kampong Baroe, voort rekening van *Tan Engoan*, van wagens, paarden, huismeebelen, porcelainen, lijfgepen, en hetgeen verder te verkoop zal worden aangeboden.

En precies te 11 ure.

Zeker erf, bebouwd met vijf steenen pedakken met pannen gedekt, staande en gelegen binnen deze stad aan de westzijde van de Groote Rivier, in het blok C, sub no. 74, 75, 76, 77 en 78, bij de verp. doorl. onder no. 567.

Op donderdag den 20sten maart 1828.

Voor een huys op de Voorrei, van huismeebelen, wagens, paarden, glaswerken, witte tafelserviezen, japansche martevenen, slaven, combuis, koperen goederen, en andere goederen meer.

Een koetsier, rijdende met vier paarden, bekwaam voor allerlei huyswerk.

En precies te 11 ure.

Voor rekening van den heer *A. Michiels*, de volgende vastigheden, als:

No. 1. Zeker erf, bebouwd met steenen pedak met pannen gedekt, staande en gelegen binnen deze stad aan de westzijde van de Groote Rivier, in het blok A, sub no. 18, bij de verponding no. 85.

2. Zeker erf, bebouwd met steenen pedak met pannen gedekt, staande en gelegen binnen deze stad aan de westzijde van de Groote Rivier in het blok A, sub no. 5, bij de verponding no. 4,655.

3. Zeker stuk grond, staande en gelegen buiten deze stad in het westerveld het 2de deel van het blok M, sub no. 24, bij de verponding no. 5,523.

4. Zeker stuk grond, buiten deze stad aan de zuidzijde van de Amanusgracht het 7de deel van het blok P, sub no. 555, bij de verponding no. 476.

Op vrijdag den 21sten maart 1828.

Voor de aankoop van den heer *J. Bick*, op Koningsplein, van fraaje huismeebelen, slaven, en glaswerk, enz.

VERKOOP VAN GOEDEREN.

Verkoop op regterlijk gezag. In den loop van de maand maart, alwaar vendutie alhier zal worden gehouden, zullen bij wege van executie, door vendutmeesteren, ten overstaan van den ondergeteekenden, de navolgende vastigheden verkocht worden, als:

1. Een groot woonhuys van steen met pannen gedekt, en dies bijgebouwen, staande in de chineesche kamp te Joana, voor en van wege *Tjing Kongho qq.*, krachtens vonnis van den landraad, gehouden te Japara, op den 25sten juli 1827, toebehoorende aan *Oey Tjangtong*, geregistreerd bij de verponding onder no. 54.

2. Een woonhuys van planken met pannen gedekt, en dies bijgebouwen, staande in de dessa Klotok, voor en van wege den heer *J. C. Behman*, krachtens vonnis van den landraad, gehouden te Japara, op den 15den november 1827, toebehoorende aan *Tjing Soehim*, geregistreerd bij de verponding onder no. 107.

Die eenig regt, actie of pretentie heeft op gemelde vastigheden, en zich opponeeren wil tegen de executie en verkoop, die kome en make het mij ondergeteekenden bekend.

De waard. expl. alhier,

JOANA, 3 maart 1828.

J. D. PIETERS.

—Op dingsdag den 18den dezer, zal, voor rekening van wijlen den heer *Leps*, publiek verkocht worden het grasland Gramat, twee ledige erven, gelegen te Struiswijk, langs den heeren weg, een stuk grond, bewoond door den inlander kapitein van Struiswijk *Dulhalim*, het land Tapa Tangalang, benevens het huys en erf te Struiswijk, onlangs bewoond geweest door den heer *Trestling*.

BATAVIA, den 2den maart 1828.

—Bij publieke vendutie, de dag nader te bepalen, zullen worden verkocht: 1°. De landen Tjibinong oost en Nengewer, gelegen in de residentie Buitenzorg. 2°. Een wel gebouwd steenen woonhuys en bijgebouwen, staande op Goenoengsaharte, en 3°. Een dno ditz, staande op Molenvliet, nabij de Glodok of waterplaats, waarvan de verkoop conditien inmiddels ten vendu-kantore te zien zijn, alles toebehoorende aan

P. W. H. VAN RIEMSDIJK.

BATAVIA, den 12den maart 1828.

J. E. Hartgers heeft ontvangen: hater, hammen, roode- en rhuysche wijn, salade-olie, kaulenzaren, banket, sirope de capilaire, dames en kinderschoenen, banten lijjes, gemaakt kindergoed, opgemaakte mutsen en kragen, voiles en doekjes, gebloemde en effen tule aan het stuk, breede en smalle witte en zwarte kanten, gebloemd en effen neteldoek en gaas, cambriks, james, flanel, garnier tule en koord, Italiaansche dames hoeden, heeren en dames kousen, sokken, zwarte zijden dassen, schoenlint, borduur, brei en bolletjes naai katoen, jongens hoeden, petten, pommade, huile antique, blanketsel, essence de peperment, eau-de-luce, odeurs, eau-de-cologne, tand en nagelborstels, cardamon, bijouterien, kinderspeelgoed, gekleede en ongekleede poppen en diverse goederen meer.
BATAVIA, den 14den maart 1828.

G E B O O R T E N.

Heden beviel voorspoedig van eene welgeschapen dochter
C. A. B. SCHOONHEID.
SAMARANG, 8 maart 1828.

—Heden verlost van eene dochter de echtgenoot van
KONINGSPLEIN,
den 11den maart 1828. C. STRICKER.

S T E R F G E V A L L E N.

Den 4den januari is overleden, te Kamafengeng, op marsch van Kretak naar hierwaarts, de eerste luitenant von *Lindheim*, van de 18de afdeeling infanterie. Het door dienstijver gedreven verzwigen eener onpasselijkheid was oorzaak dat hij, tegen een aanval der Cholera Morbus niet bestand, in weinige uren uit ons midden gerukt werd. Des overledenen zoo wel maatschappelijke als militaire deugden, doen dit verlies door zijne mede officieren en militairen even zeer betreuren.

De kommissarissen,
MARON IN BAGALEEN, IDZERDA, 2de luitenant,
16 januari. DUSAAR, idem.

—Heden werd ons door den dood ontrukkt onze geliefde jongste zoon, in den jeugdigen leeftijd van nog geen jaar.
VAN BARTHOLD.

SAMARANG, A. G. VAN BARTHOLD,
den 11den maart 1828. geb. Meyer.

N A G E L A T E N B O E D E L S.

Alle degenen, die iets te vorderen hebben dan wel verschuldigd zijn aan den boedel van wijlen den Boeginees *Daing Materan*, op den 2den dezer alhier overleden, gelieven daarvan opgave of betaling te doen, binnen zes weken, aan de agenten van de Bataviasche boedelkamer te Bantam.

CERAM, A. KNOPPERS, en
10 maart 1828. INGEBEY BAGON ROTTANINA.

—Alle degenen, die iets te pretenderen hebben of verschuldigd zijn aan den boedel van wijlen den 1sten luitenant van de 18de afdeeling *Lijcklama à Nijeholtd*, gelieven daarvan opgave te doen, binnen den tijd van vier weken, aan de benoemde kommissarissen.

SAMARANG, DE FRUL, 1ste luit.
den 11den maart 1828. POCHET, 2de luit.

—Degenen, welke iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan de nalatenschap van wijlen den heer *Daing Materan*, gelieven gepensionneerd zontpak-
Wanaijassa, den 10den maart 1828. CROESE.

P O S T - K A N T O R E N.

B A T A V I A.

Wordt ter kennis van het publiek gebracht, dat aan het postkantoor te Batavia pakketten voor brieven geopend zijn, om te worden verzonden:

naar schip kapitein
Amsterdam, Ned. schip *Cornelia Henrica*, J. Sipkes.
Rotterdam, dito *Antonij*, M. Azon Jacometti.
Antwerpen, dito *Othello*, Nischwager.
Idem, dito brik schip *Sophia Dorothea*, Van der Steenen.
Singapore, Eng. brik *Jessij*, B. de Souza.

De brieven, pakketten voor Nederland, per het schip *CORNELIA HENRICA*, kapitein *J. Sipkes*, en brik *SOPHIA DOROTHEA*, kapt. *van der Steenen*, zullen op zaterdag den 15den dezer voor twaalf ure worden gesloten.
BATAVIA, De Postmeester
den 13den maart 1828. P. A. BIK.

V E R T R E K K E N D E S C H E P E N.

Passage naar Europa, met het nieuw snelzeilend en voor passagiers uitmuntend ingerigt schip *ANTONIJ*, van Rotterdam, kapitein *M. Azon Jacometti*, vertrekt den 23den dezer; te bevragen bij de Factorij der Nederlandsche Handelmaatschappij en ten kantore van

TEN BRINK en REIJNS.

—De stoom-boot *VAN DER CAPELLEN*, kapitein *Lang*, zal van hier naar Samarang vertrekken:

Op zaterdag den 15den maart.
Dingsdag den 25sten maart. } des morgens te 7 ure.
Vrijdag den 4den april.
Maandag den 14den april.

En van Samarang naar Batavia.

Op zaterdag den 15den maart.
Maandag den 31sten maart. } des achtermiddags te 6 ure.
Donderdag den 10den april.
Zaterdag den 19den april.

Passage in de kajuit 120 guldens, ieder passagier, met tafel.
Dito op dek 80 guldens, zonder tafel.
Vracht van zilver geld, 1 procent.
Dito van koper dito, 1 dito.
Dito van kleine pakken, 1 gulden ieder.
Dito van andere goederen, volgens tarief.

Voor nadere information, adresseere men zich aan de heer *J. Bremner* te Samarang, of alhier aan

THOMPSON, ROBERTS en CO.

BATAVIA, 13 maart 1828.

—The Steam Boot *VAN DER CAPELLEN*, Capt. *Lang*, will sail from hinc to Samarang.

On Saturday the 16th March.
Tuesday „ 25th ditto. } At 7 O'clock in morning.
Friday „ 4th April.
Monday „ 14th ditto.

And from Samarang to Batavia.

On Thursday the 20th March.
Monday the 31st ditto. } At 6 O'clock in Evening.
Thursday „ 10th April.
Saturday „ 19th ditto.

Cabin Passage 120 Guilders each, including Provisions.

Freight on Silver money 1 pCt.

Ditto on Copper ditto 1 pCt.

Ditto on Small parcels, 1 Guilder each.

Ditto other Goods as p. Tariff.

For further particulars, apply to *J. Bremner* at Samarang & here to

THOMPSON, ROBERTS & CO.

BATAVIA, 13 March 1828.

V E R T R E K K E N D E P E R S O N E N.

De ondergeteekende met verlof naar Nederland vertrekkende, heeft tot zijne gemagtigden verzocht en aangestelde heeren *Brouwer, Nolthenius en Co.* alhier.

BATAVIA, den 12den maart 1828. VAN OUTEREN.

V E R S C H I L L E N D E B E K E N D M A K I N G E N.

De ondergeteekende adverteert bij deze dat met primo april 1828 de firma's van *G. van Harpen* te Batavia van *Harpen en Co.* te Weltevrede zullen ophouden te bestaan, zijnde door hem de heer *R. van Eibergen Sathagens* belast met de liquidatie, aan wien ieder, wat iets aan voornoemde firma's verschuldigd is, verzocht wordt zich ter betaling te vervoegen, zonder nadere aanmaning of voorkoming van vervolging.

G. VAN HARPEN.

—Kamers te huur, bij *H. A. v. d. Toorn*, op Weltevrede, met primo april, in het huis thans bewoond door de heer *van Harpen*.

—Te huur of te koop het huis naast kantoor *Baroe*, nu bewoond door den heer *van der Toorn*, te bevragen bij **J. T. BIK.**

—Te koop of te huur, het aangenaam en welgelegen huis aan den weg van *Tanabang*, laatst bewoond door de heer *Grave von Ranzow*; te bevragen bij **W. J. DE HAART of W. YOUNG.**

—Te huur of te koop, het huis naast de heeren *Mills Haswell en Co.*, op de Groote-rivier, te bevragen bij **TAN ENGOAN.**